

Státní okresní archiv Klatovy

Místní školní rada Mlázovy

1920–1942

Inventář

EL NAD č.: 2146

AP č.: 651

Eva Ulrichová

Klatovy 2017

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Podle tohoto nařízení vznikla i Místní školní rada v Mlázovech, z nejstaršího období však nejsou o její činnosti zprávy. V té době byla Obecná škola v Mlázovech jednotřídní a byly k ní přiškoleny obce Mlázovy, Bernartice, Boříkovy, Hradiště, Lukoviště a Vlčkovice. Původní školní budova čp. 30 byla postavena v roce 1830. V roce 1877 byla škola rozšířena o druhou třídu, pro kterou místní školní rada pronajala místnost v domě čp. 40. V roce 1884 byla upravena pro tuto třídu místnost v 1. patře školní budovy. Ve školním roce 1908–1909 navštěvovalo školu 137 žáků. Školní místnosti pro tento počet dětí byly nedostačující. Proto c. k. Okresní školní rada v Klatovech vydala dne 28. června 1909 rozhodnutí, ve kterém uložila Místní školní radě v Mlázovech, aby na školní budově vystavěla 2. patro se 2 třídami. Ta se na své schůzi dne 7. srpna 1909 rozhodla pro stavbu nové školní budovy do tří let. C. k. okresní školní rada vzala dne 1. října 1909 na vědomí stavbu nové školy, ale požadovala pro neudržitelný stav okamžitě zřídit pobočnou třídu při druhém ročníku. Místní školní rada však žádala, aby od tohoto bylo upuštěno. C. k. okresní školní rada zaslala zprávu o prohlídce školy v Mlázovech, včetně návrhů na řešení, k c. k. zemské školní radě, která ji schválila. Na tomto základě dne 20. března 1910 vyzvala místní školní radu, aby v co nejkratší době přistoupila ke stavbě nové školní budovy. Přesto ani na začátku školního roku 1910–1911 nebyla stavba zahájena. Jelikož v tomto školním roce bylo ve dvou třídách 186 školou povinných dětí, podala správa školy žádost k c. k. okresní školní radě o zřízení třetí třídy. Tuto žádost podpořila i nově zvolena místní školní rada na své schůzi 22. ledna 1911. Škola byla rozšířená na trojtřídní od 1. prosince 1911. Ve školní budově byly umístěny I. a III. třída. Pro II. třídu byla místnost najímána. Ve školním roce 1918–1919 školní místnost III. třídy využívala i II. třída, takže vyučování probíhalo střídavě dopoledne a odpoledne. V následujícím roce po opětovném nařízení okresní školní rady pronajala místní školní rada místnost v budově velkostatku čp. 16.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory

(pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. V Mlázovech byla podle tohoto zákona zvolena nová pětičlenná místní školní rada na schůzi obecního zastupitelstva dne 14. ledna 1921. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

Dne 4. června 1938 se konalo komisionální řízení o novostavbě školní budovy. Komise shledala, že stávající budova je zastaralá a nevyhovuje zdravotně ani výchovně. Také nevhodné umístění nepřipouští možnost přístavby. Místní školní radě bylo uloženo, aby vyhledala vhodné místo pro novou školu a do konce školního roku 1938–1939 předložila ke schválení náčrt novostavby. Na základě vyzvání Okresního školního výboru v Klatovech ze dne 5. prosince 1940 byla na schůzi obecního zastupitelstva dne 9. prosince 1940 zvolena komise ke schválení stavebního místa pro novou školní budovu. Z důvodu politických událostí byla stavba odložena.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být k tomuto účelu jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce).

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920. Dne 18. ledna 1946 byla na schůzi místního národního výboru zvolena Místní školní rada v Mlázovech.

Dne 14. února 1947 na schůzi rady Místního národního výboru v Mlázovech bylo navrženo, aby se koupil velkostatek a budova zámku byla upravena pro školu a 19. února 1947 byla tato koupě schválena. Nadřízené úřady nové prostory uznaly za vyhovující pro školní účely.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo. Na schůzi Místního národního výboru v Mlázovech dne 17. dubna 1950 byly schváleny účetní závěrky místní školní rady za rok 1948–1949.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dochované archiválie se pravděpodobně po celou dobu existence místní školní rady nacházely v budově školy. Do archivu byly předány dne 10. dubna 1957 - přír. č. 246–254/57 Místním národním výborem Mlázovy. Evidenční list NAD byl založen 25. dubna 2013, kdy byly nalezeny archiválie v rámci generální inventury 2012–2013.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Fond tvoří archiválie místní školní rady z let 1920–1942. Jazykem archiválií je čeština. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Fond obsahuje spisy z let 1920–1942 (0,11 bm).

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond obsahuje rozpočty místní školní obce z let 1937–1942 a spisy příjmů a výdajů z let 1920–1939, ze kterých lze čerpat informace o způsobu hospodaření místní školní rady.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala a archivní pomůckou opatřila v roce 2017 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 13. 11. 2017

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOKA Klatovy, fond *Základní devítiletá škola Mlázovy*, knihy inv. č. 26 – 28.

SOKA Klatovy, fond *Archiv obce Mlázovy*, knihy inv. č. 1–2.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratek

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařsko-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
kol.	kolektiv
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
NAD	národní archivní dědictví
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedm. č.
------------	-------	---------------	-------------------

Spisový materiál

Spisy

1	Rozpočty místní školní obce	1937–1942	kar 1
2	Příjmy a výdaje	1920–1939	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní školní rada Mlázovy
Značka archivního fondu:	MŠR Mlázovy
Časové rozmezí:	1920–1942
Počet evidenčních jednotek:	1 (1 karton)
Počet inventárních jednotek:	2
Rozsah v bm:	0,11
Stav ke dni:	13. 11. 2017
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 13. 11. 2017 – čj. SOAP/040-0839/2017